

IV. Setkání starostů a místostarostů kraje Vysočina

---

10. listopadu 2009
Třebíč

Ing. Pavla Bendová
vedoucí oddělení technické ochrany ŽP
Krajský úřad kraje Vysočina
 564602515
 bendova.p@kr-vysocina.cz

Povinnosti obcí při nakládání s odpady

10.11.2009

Pavla Bendová

2

Co je cílem prezentace?

- ❑ Seznámení s platnou legislativou v oblasti odpadového hospodářství.
- ❑ Seznámení s povinnostmi obcí jako původce odpadů.
- ❑ Předání informací o kompetencích obcí v oblasti odpadového hospodářství.
- ❑ Informování o stavu odpadového hospodářství v kraji Vysočina.
- ❑ Informace o stavu legislativního procesu v odpadovém hospodářství – co nás čeká.

Platná legislativa v oblasti OH

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

- ❑ do dnešního dne proběhlo celkem 26 novelizací
- ❑ za rok 2009 zatím 8
- ❑ jednalo se jak o přímé novely, tak o nepřímé novely

Změnové zákony č.:

- ❑ 477/2001 Sb., o obalech
- ❑ 76/2002 Sb., o integrované prevenci
- ❑ 275/2002 Sb., poplatky za komunální odpad
- ❑ 320/2002 Sb., ukončení okresních úřadů
- ❑ 356/2003 Sb., chemické látky
- ❑ 167/2004 Sb., změna z. o živnostenském podnikání
- ❑ 188/2004 Sb., autovraky
- ❑ 317/2004 Sb., změna z. o hnojivech (kaly)
- ❑ 7/2005 Sb., elektroodpady a elektrozařízení
- ❑ 444/2005 Sb., změna z. o územních finančních orgánech
- ❑ 186/2006 Sb., změna stavebního zákona
- ❑ 222/2006 Sb., změna z. o integrované prevenci
- ❑ 314/2006 Sb., biologicky rozložitelné odpady

Změnové zákony č.:

- ❑ 296/2007 Sb., změna zákona o úpadku (insolvenční zákon)
- ❑ 25/2008 Sb., IRZ – integrovaný registr znečišťování
- ❑ 34/2008 Sb., přeprava odpadů, nakládání s PCB
- ❑ 383/2008 Sb., tzv. kovová novela, obec účastník řízení
- ❑ 9/2009 Sb., zemina je nebo není odpadem
- ❑ 87/2009 Sb., novela zákona o DPH
- ❑ 157/2009 Sb., nakládání s těžebním odpadem
- ❑ 223/2009 Sb., hodnocení nebezpečných vlastností
- ❑ 227/2009 Sb., registr osob a jejich evidence
- ❑ 281/2009 Sb., změna daňového řádu
- ❑ 291/2009 Sb., změna z. o zemědělství (inspekce)
- ❑ 297/2009 Sb., baterie, změna evidenčních povinností
- ❑ 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability („šrotovné“)

Novely zákona o odpadech v roce 2009

Zákon č. 9/2009 Sb.

Ze zákona o odpadech bylo vyloučeno:

- Použití sedimentů z rybníků, vodních nádrží a vodních toků na pozemcích náležejících do ZPF – nově je řešeno zákonem o ochraně ZPF
- Vytěžené zeminy a hlušiny určené k zavážení podzemních prostor a k terénním úpravám za podmínky:
  - Vyhovují limitním hodnotám škodlivin stanovených v nové příloze č. 9

Novely zákona o odpadech v roce 2009

Zákon č. 87/2009 Sb. – novela zákona o DPH
(nepřímá novela zákona o odpadech)

- Snížená sazba DPH (9%)
  - sběr, svoz a zpracování komunálního odpadu
(příloha č. 2, 90.02.1)

Novely zákona o odpadech v roce 2009

Zákon č. 297/2009 Sb. tzv. baterková novela transpozice směrnice 2006/66/ES

Přenosné baterie:

- Povinnost výrobců zajistit jejich zpětný odběr (na jejich náklady)
- Povinnost pro výrobce zřídit místa zpětného odběru s dostatečnou dostupností:
  - Obce s více než 1500 lidmi
  - Prodejní místa posledních prodejců, je –li prodejcem vyzván
  - V prodejním místě, kde se za uplynulý kal. rok prodalo 2000 ks nebo 50kg B/A, vyzve-li ho prodejce
- Povinnost uzavřít smlouvu o využití systému sběru a třídění KO s každou obcí, která projeví zájem a ve které jsou B/A uváděny na trh

Novely zákona o odpadech v roce 2009

Automobilové baterie:

- Povinnost výrobců zajistit na vlastní náklady jejich zpětný odběr
- Zřízení míst zpětného odběru v každé obci, kde se automobilové baterie prodávají
- Možnost využití existujícího systému sběru a třídění KO (na základě písemné smlouvy)

Novely zákona o odpadech v roce 2009

Další oblasti novely:

- Poplatky za registraci nebo přeregistraci vozidla – osvobození od placení pro určité skupiny osob (ZTP, dědictví, zánik, společné jmění manželů)
- Ohlašovací povinnost (15.2.) - evidence odpadů – zvýšení hranice na 100 kg nebezpečných odpadů nebo 100 t ostatního odpadu

Novely zákona o odpadech v roce 2009

Zákon č. 326/2009 Sb., o podpoře hospodářského růstu a sociální stability

- ❑ Státní příspěvek při vyřazení autovraku
- ❑ Výše – 30 000 Kč / 60 000 Kč (elektro, hybridy, stlačený zemní plyn)
- ❑ Pouze pro nepodnikající fyzické osoby
- ❑ Pořizovací cena nového automobilu do 500 000 Kč / do 700 000 Kč
- ❑ Administrace – SFŽP, zdroj – státní rozpočet
- ❑ Podrobnosti poskytování – nařízení vlády !!

Prováděcí právní předpisy:

- 381/2001 Sb., Katalog odpadů (změny: 503/2004 Sb.; 168/2007 Sb.; 374/2008 Sb.)
- 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (změny: 41/2005 Sb.; 294/2005 Sb.; 353/2005 Sb.; 351/2008 Sb.; 478/2008)
- 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (změna: 504/2004 Sb.)
- 384/2001 Sb., o nakládání s PCB
- 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností (změna: 502/2004 Sb.)
- 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků (změny: 353/2005 Sb.; 505/2004 Sb.)
- 352/2005 Sb., o nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady
- 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu
- 341/2008 Sb., o nakládání s biologicky rozložitelnými odpady
- 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky
- 374/2008 Sb., o přepravě odpadů

OBEC = PŮVODCE ODPADU

---

1. Provozní odpady

- z provozu městského/obecního úřadu

2. Komunální odpady

- veškeré odpady vznikající na území obce při činnosti fyzických osob (komunální odpad uveden v Katalogu odpadů)

s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání

stavební odpad vznikající občanům není komunálním odpadem

Povinnosti původců odpadů - § 16

- ❑ předcházet vzniku odpadů § 10
- ❑ odpady zařazovat podle druhů a kategorií § 5 a 6
- ❑ zajistit přednostní využití odpadů § 11
- ❑ odpady, které sám nemůže využít nebo odstranit v souladu se zákonem o odpadech, převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí § 12 odst. 3 (povinnost ověřit)
- ❑ ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů a nakládat s nimi podle jejich skutečných vlastností
- ❑ shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií
- ❑ zabezpečit odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem

Povinnosti původců odpadů - § 16

- ❑ vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi, ohlašovat odpady a zasílat příslušnému správnímu úřadu další údaje v rozsahu stanoveném zákonem o odpadech a prováděcím právním předpisem
- ❑ umožnit kontrolním orgánům přístup do objektů, prostorů a zařízení a na vyžádání předložit dokumentaci a poskytnout pravdivé a úplné informace související s nakládáním s odpady
- ❑ zpracovat plán odpadového hospodářství a zajišťovat jeho plnění
- ❑ ustanovit odpadového hospodáře § 15
- ❑ platit poplatky za ukládání odpadů na skládky
- ❑ s nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze na základě souhlasu věcně a místně příslušného orgánu státní správy

OBEC

- může stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na jejím katastrálním území, včetně systému nakládání se stavebním odpadem
- je povinna určit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který produkuje a zajistit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat nebezpečné složky komunálního odpadu
- může, jako opatření pro předcházení vzniku odpadů, stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce

Sběrný dvůr města Pelhřimova

10.11.2009

Pavla Bendová

18

Sběrný dvůr města Pelhřimova

10.11.2009

Pavla Bendová

19

10.11.2009

Pavla Bendová

20

OBČAN

- je povinen odkládat komunální odpad na místech k tomu určených a ode dne, kdy tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou
- je povinen komunální odpad odděleně shromažďovat, třídit a předávat k využití a odstraňování podle systému stanoveného obcí

71/6

AUSSEDAČKA
36KG
AUTOSEDAČKA
9-36KG
DÁK
O AUTA
36KG

FINANČNÍ NÁSTROJ OBCE

Může vybírat úhradu za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy.

Smlouva musí být uzavřena písemně a musí obsahovat výši úhrady.

Vybírá-li obec úhradu, nemůže stanovit poplatek za komunální odpad a ani místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

FINANČNÍ NÁSTROJ OBCE

Může obecně závaznou vyhláškou stanovit a vybírat poplatek za komunální odpad vznikající na jejím území.

Poplatek nelze stanovit současně s místním poplatkem za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Maximální výše poplatku se stanoví podle předpokládaných oprávněných nákladů obce.

FINANČNÍ NÁSTROJ OBCE

Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Stanoven vyhláškou o místních poplatcích.

- maximální částka 500 Kč

FINANČNÍ NÁSTROJ OBCE

„Živnostenské odpady“

Původci - firmy, které produkuje odpad zařazený podle Katalogu odpadů jako odpad podobný komunálnímu, mohou na základě smlouvy s obcí využít systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem.

Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu.

Obec se stává oprávněnou osobou.

FINANČNÍ NÁSTROJ OBCE

- Spolupráce a autorizovanou obalovou společností EKOKOM a.s.
- Spolupráce s kolektivními systémy pro sběr vyřazených elektrozařízení (např. Elektrowin, Asekol, Ekolamp....)
- Dotační tituly kraje Vysočina – Fond Vysočiny
- Dotační tituly SFŽP a OPŽP

GP Bioodpady 2005 - 2008

Alokované prostředky/
přiznaná podpora v mil.Kč

2005 – 1,5/1,2

2006 – 2/0,7

2007 – 0,7/0,7

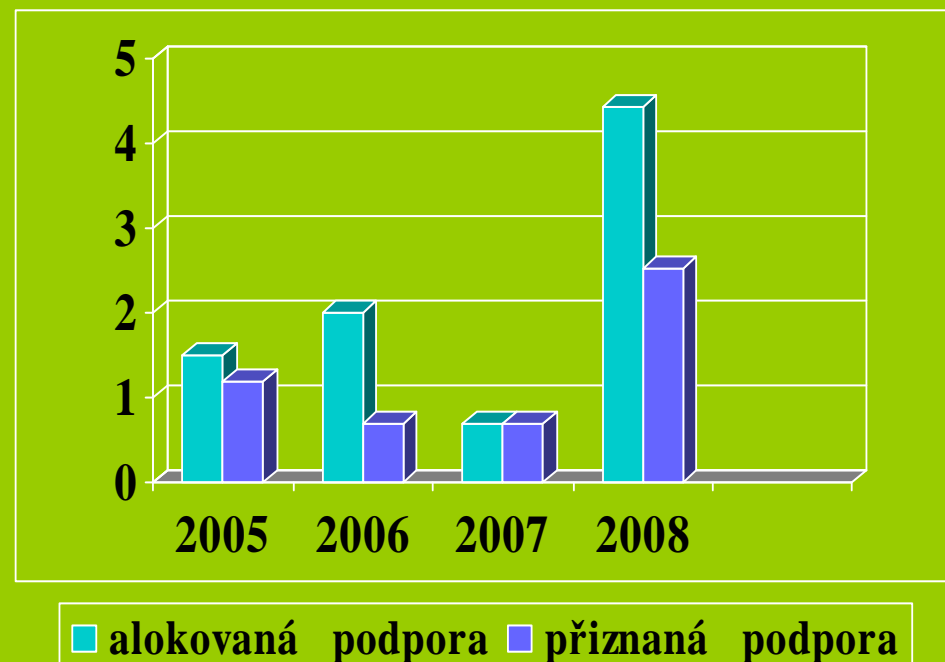
2008 – 4,43/2,52

Celkem 2005 – 2008

Alokované: 8,63 mil. Kč

Přiznaná: 5,1 mil. Kč

Čerpání alokovaných finančních
prostředků v mil. Kč

GP Bloodpady 2005 - 2008

	Počet žádostí	Podpoř. žádosti	Podpora FV GP (Kč)	Žadatel (Kč)	Náklady celkem (Kč)
HB	14	13	683 721,-	838 935,-	1 522 656,-
JI	8	8	346 766,-	383 887,-	730 653,-
PE	18	17	830 431,-	1 715 148,-	2 545 579,-
TR	44	43	2 022 457,-	3 581 218,-	5 603 675,-
ZD	31	28	1 271 953,-	1 504 019,-	2 775 972,-
suma	115	109	5 165 139,-	7 952 046,-	13 117 185,-

KOMPETENCE OBCE (obecního úřadu)

§ 80

- kontroluje, zda firmy využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu s tímto zákonem
- kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu se zákonem o odpadech

KOMPETENCE OBCE (obecního úřadu)

§ 80

- ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinnosti podle § 66 odst. 1; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím
  - až do výše 300 000 Kč fyzické osobě oprávněné k podnikání nebo právnické osobě, která využívá systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem bez písemné smlouvy s touto obcí nebo která nemá zajištěno využití nebo odstraňování odpadů v souladu se zákonem o odpadech.
- ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupek uvedený v § 69; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím
  - až do výše 20 000 Kč fyzické osobě, která není podnikatelem a dopustí se přestupku tím:
    - že se zbaví autovraku nebo umístí vozidlo vyřazené z registru vozidel v rozporu se zákonem o odpadech
    - odloží elektrozařízení mimo místa k tomu určená nebo mimo místa jejich zpětného odběru

Legislativní proces – co nás čeká?

V současné době probíhá připomínkové řízení:

- novela vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu
- novela vyhlášky č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky
- změna nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství ČR

Návrh novely NV č. 197/2003 Sb., o POH ČR

- Vypuštění zásady o „nepodporování nových spaloven KO ze státních prostředků“
  - Potřeba budování integrovaných systémů nakládání s KO
  - Směrnice 98/2008/ES podporuje energetické využití odpadu
  - Dosažení cílů směrnice o snižování množství BRKO ukládaných na skládky
- Doplnění zásad pro rozhodování u přeshraniční přepravy odpadů
  - Nepovolování přeshraniční přepravy odpadů do ČR, pokud by v jeho důsledku musely být odstraňovány odpady vzniklé v ČR

Novela vyhlášky č. 294/2005 Sb.,

- definice inertního odpadu
- definice mechanicko biologické úpravy odpadů
- definice recyklátu ze stavebního a demoličního odpadu
- zrušení podskupiny skládky S-002
- úprava vzorkování odpadů – odběry vzorků
- ukládání technologického materiálu na zabezpečení skládky
- využívání odpadů na povrchu terénu
  - vodný výluh, obsah škodlivin v sušině, ekotoxicita
  - na povrchu terénu lze ze stavebních odpadů využívat pouze vytěžené zeminy a hlušiny a upravené odpady v podobě recyklátu ze stavebního a demoličního odpadu

Legislativní proces – co nás čeká?

- 2008 – Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR jako reakce SMO a AKČR na předložení návrhu novely zákona
- Návrh „velké novely“ zákona o odpadech byl SMO ČR a AKČR odmítnut jako celek, pro velké množství zásadních připomínek byl odložen a připravován zcela nový zákon
- 2009 předložen návrh nového zákona o odpadech = situace se opakuje

Legislativní proces – co nás čeká?

- Srpen 2009 – 1. kulatý stůl pořádaný MŽP
- Práce odborných skupin
- Říjen 2009 - 2. kulatý stůl pořádaný MŽP
– Teze rozvoje OH v ČR
- Přijetí tezí vládou jako základ koncepce pro přípravu nového zákona (11/09?)

Co obce nejvíce trápí

- Výše poplatku vybíraného od obyvatel v poměru k nákladům na OH
  - náklady roku 2008 – 865,20 Kč/obyv.

- Nekázeň některých obyvatel při dodržování systému obce

- Živnostenské odpady

- Ne příliš přehledná legislativa

Stav OH v kraji Vysočina ☹️

- ❑ **Produkce odpadů kategorie O a N klesá**
- ❑ **Produkce komunálních odpadů a obalů stoupá**
- ❑ **Cíl zvýšení materiálového využití odpadů se neplní**
- ❑ **Cíl snížení ukládání BRKO na skládkách se neplní**
- ❑ **Cíl snížení skládkovaného množství odpadů se neplní**

Stav OH v kraji Vysočina ☹️

Dlouhodobě nejsou plněny cíle zejména v oblasti komunálních odpadů

- zvýšit množství materiálového využívání komunálních odpadů
(50% do r. 2010 ve srovnání s rokem 2000)
- omezit odstraňování odpadů skládkováním
(o 20% do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000)
- snížit množství skládkování kompostovatelných a spalitelných odpadů
- snížit hmotnostní podíl biologicky rozložitelných komunálních odpadů uložených na skládky
(75% hmotnostních v roce 2010 a 50% hmotnostních v roce 2013 - vztaženo k produkci roku 1995)

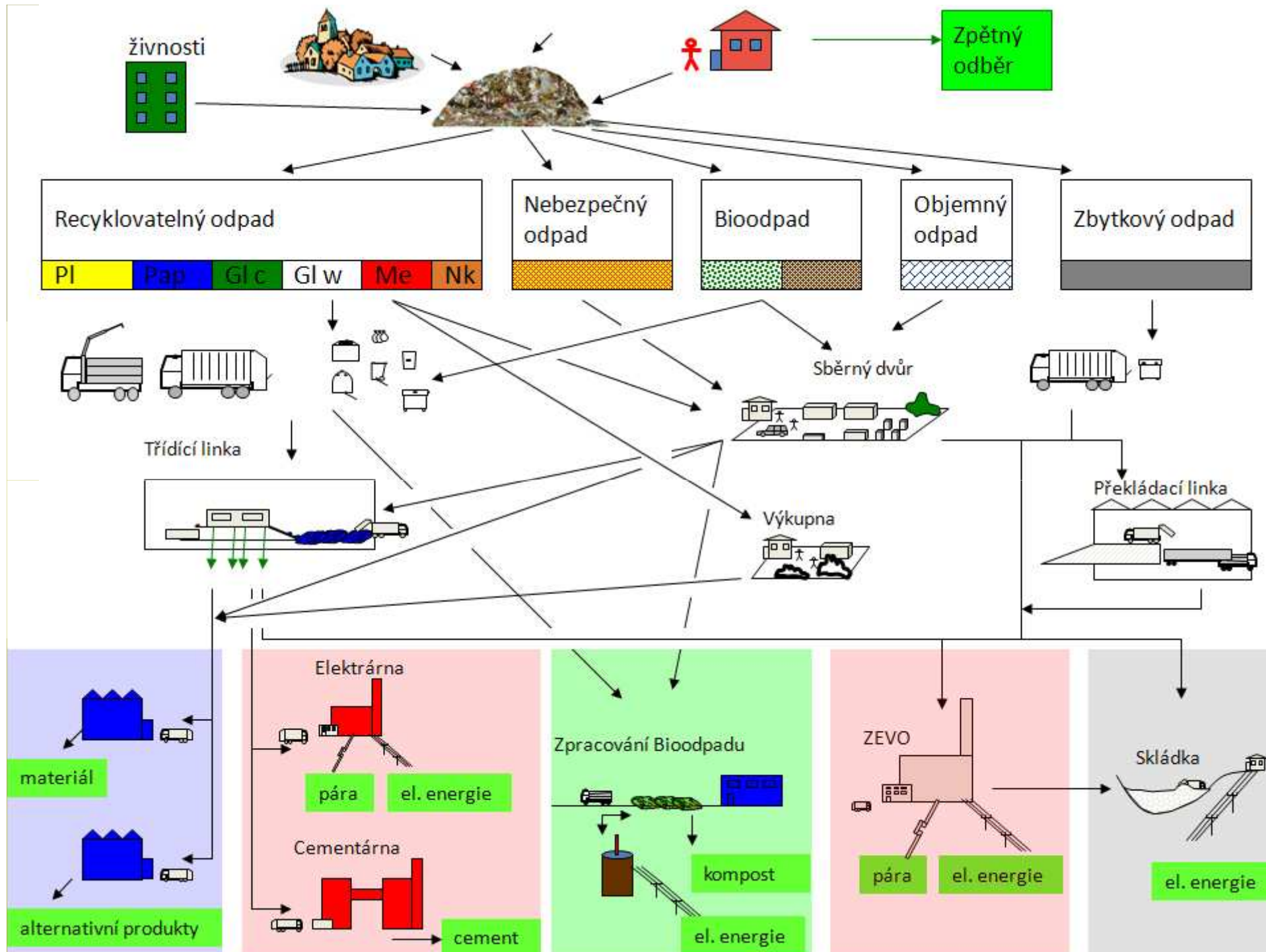
**Řešení nakládání s komunálními odpady je
jednou z povinností původců odpadů v kraji**

měst, městysů a obcí

kraj plní roli poradní a koordinační

Integrovaný systém nakládání s odpady

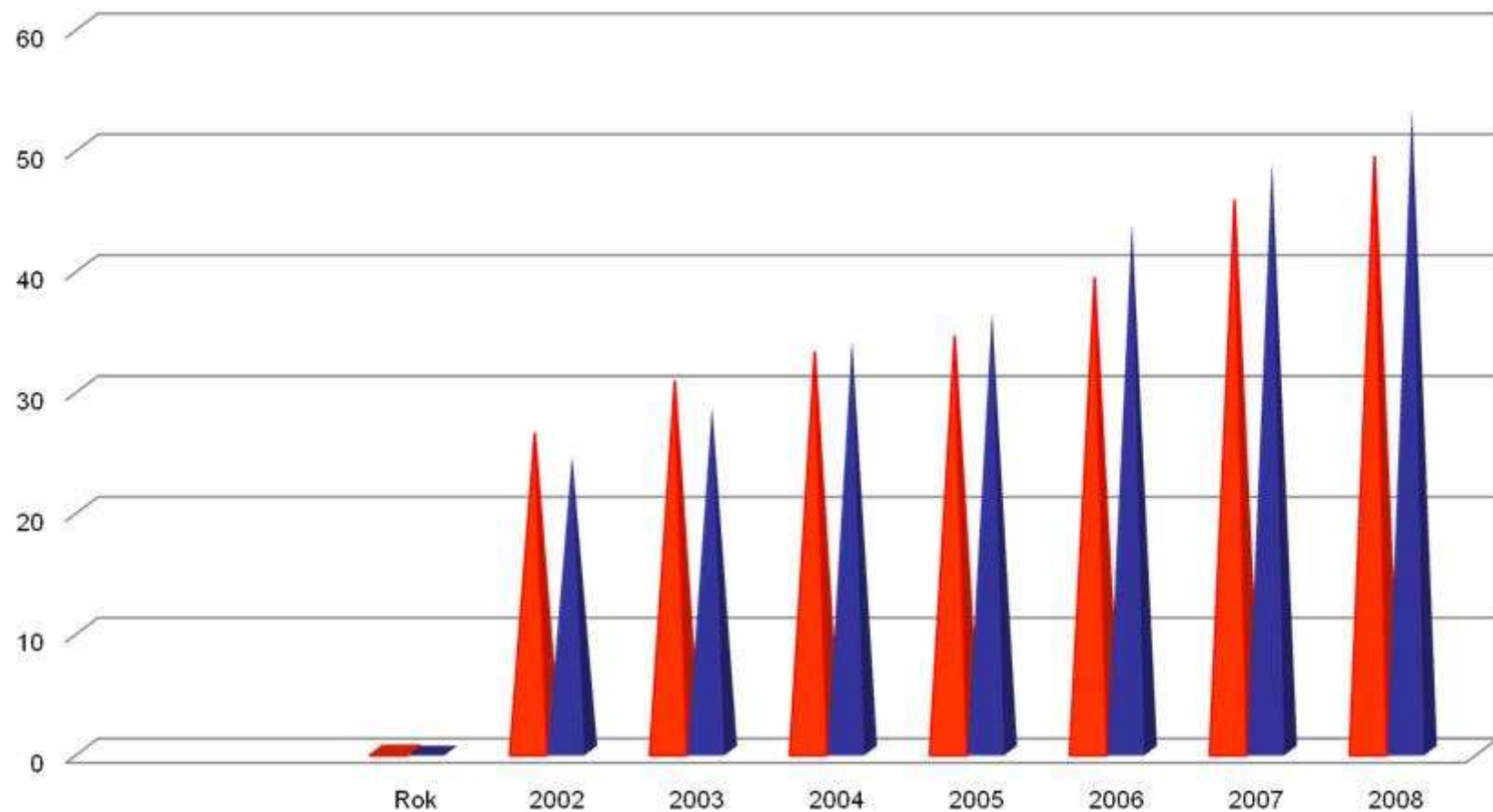

Stav OH v kraji Vysočina oblast třídění komunálního odpadu

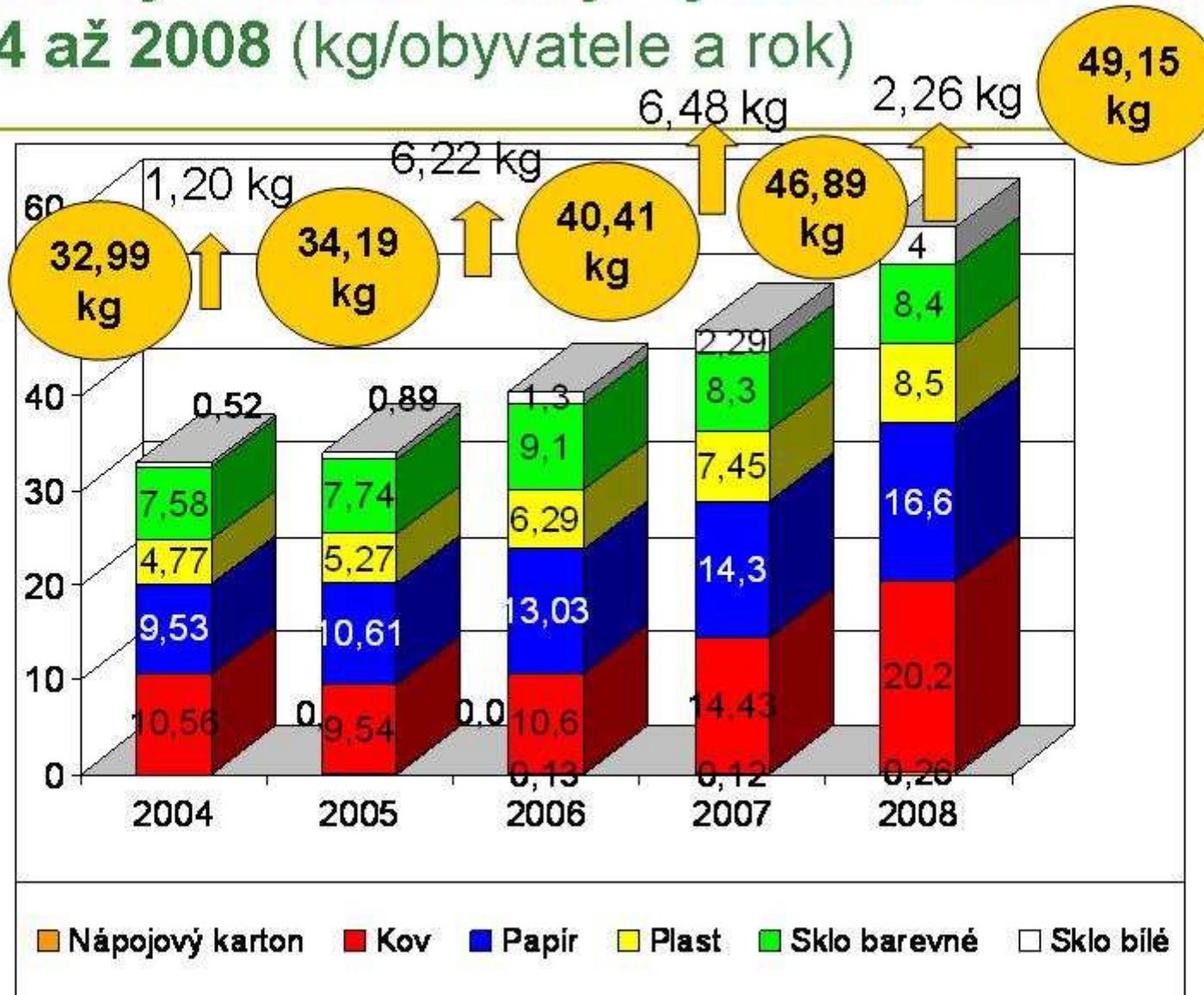
Zdroj: AOS EKOKOM a.s. (11/2009)

Vývoj celkové výtěžnosti v kg/obyvatel/rok (papír, plast, sklo, nápojový karton, kov)

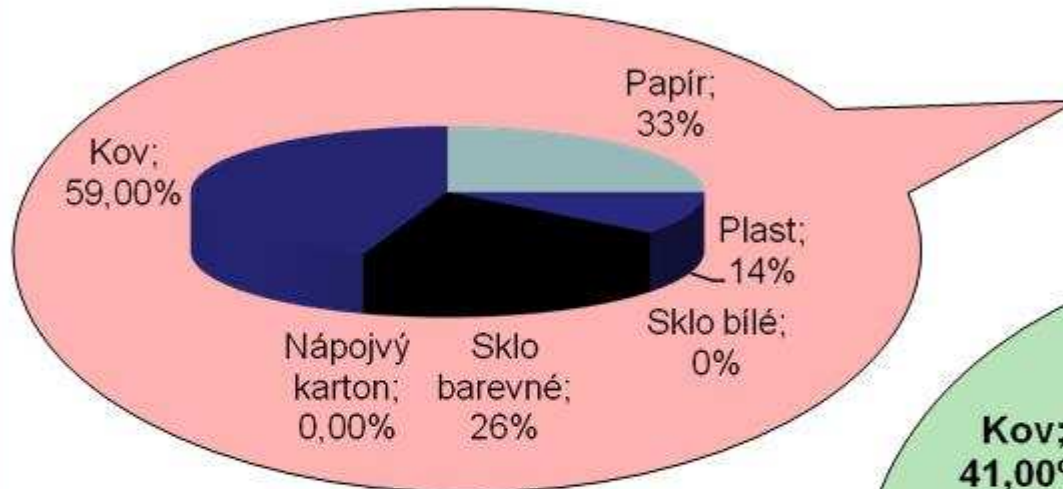

Nárůst výtěžnosti v kraji Vysočina v rozmezí let 2004 až 2008 (kg/obyvatele a rok)

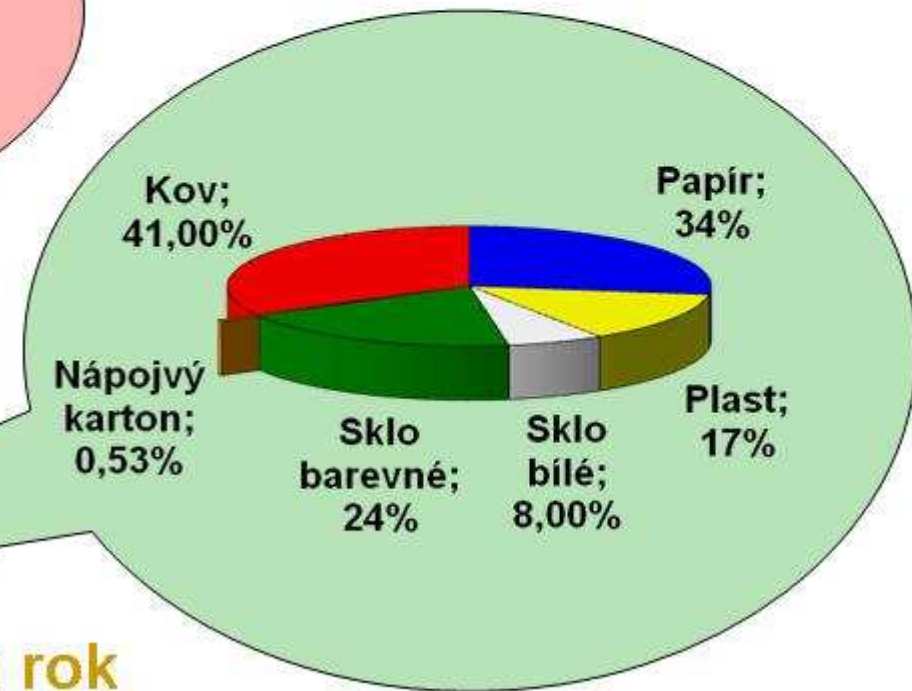

Jak se na Vysočině třídilo (kg/ob a rok)

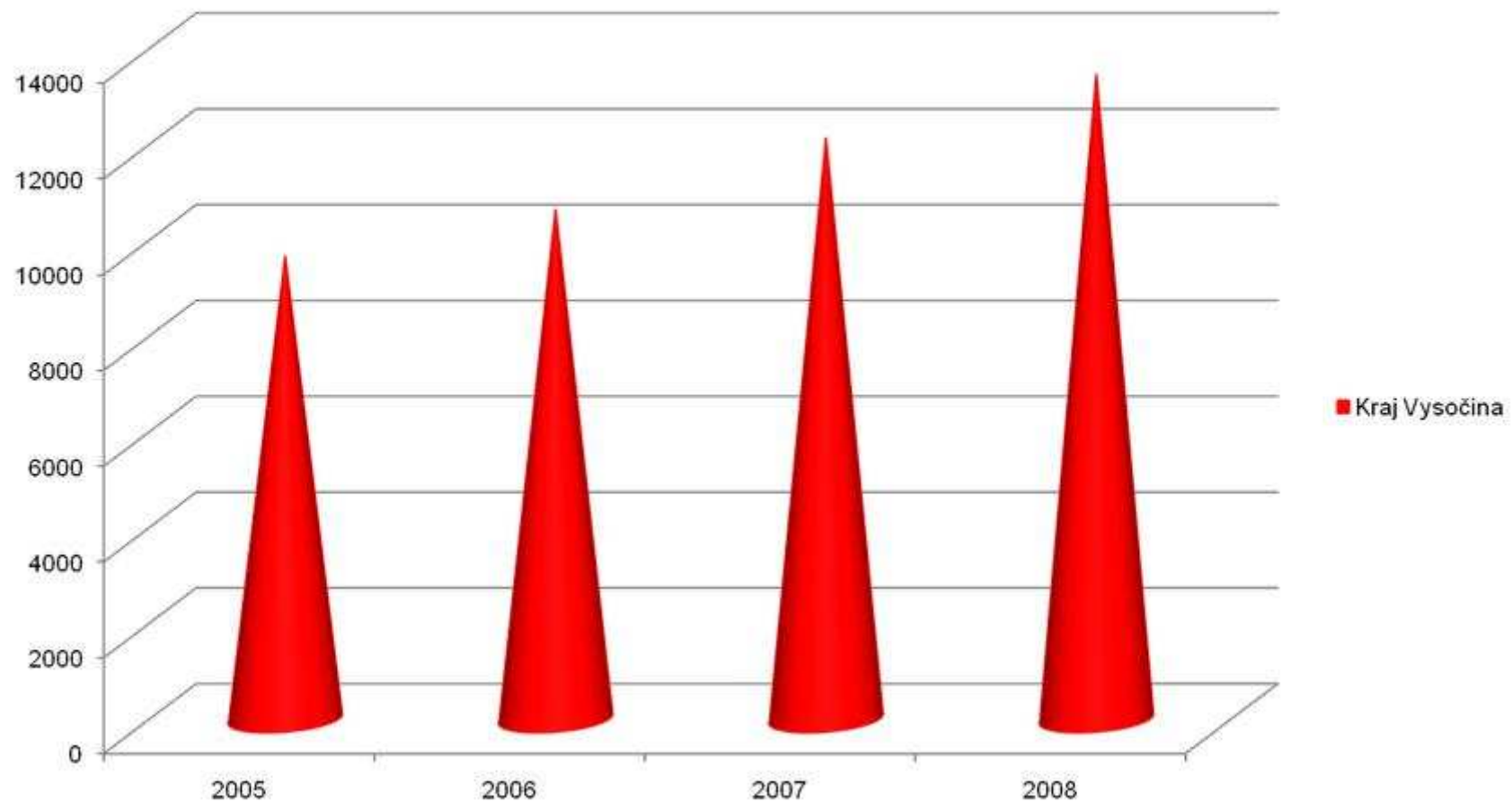
Rok 2002 - 26,312 kg/ob a rok

Rok 2008 - 49,225 kg/ob a rok

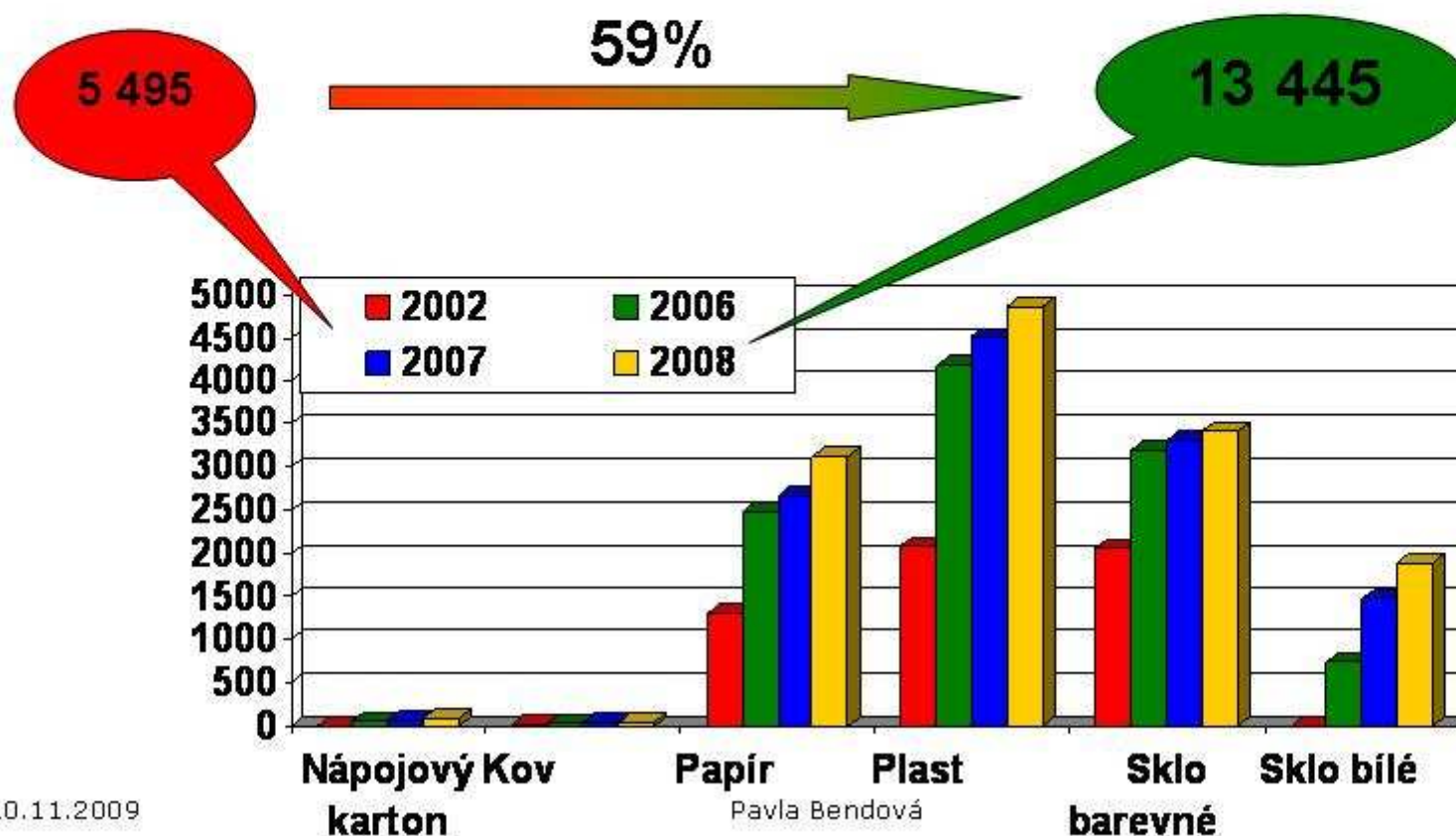

Vývoj počtu kontejnerů na tříděný sběr v kraji Vysočina

Vývoj sběrné sítě v kraji Vysočina

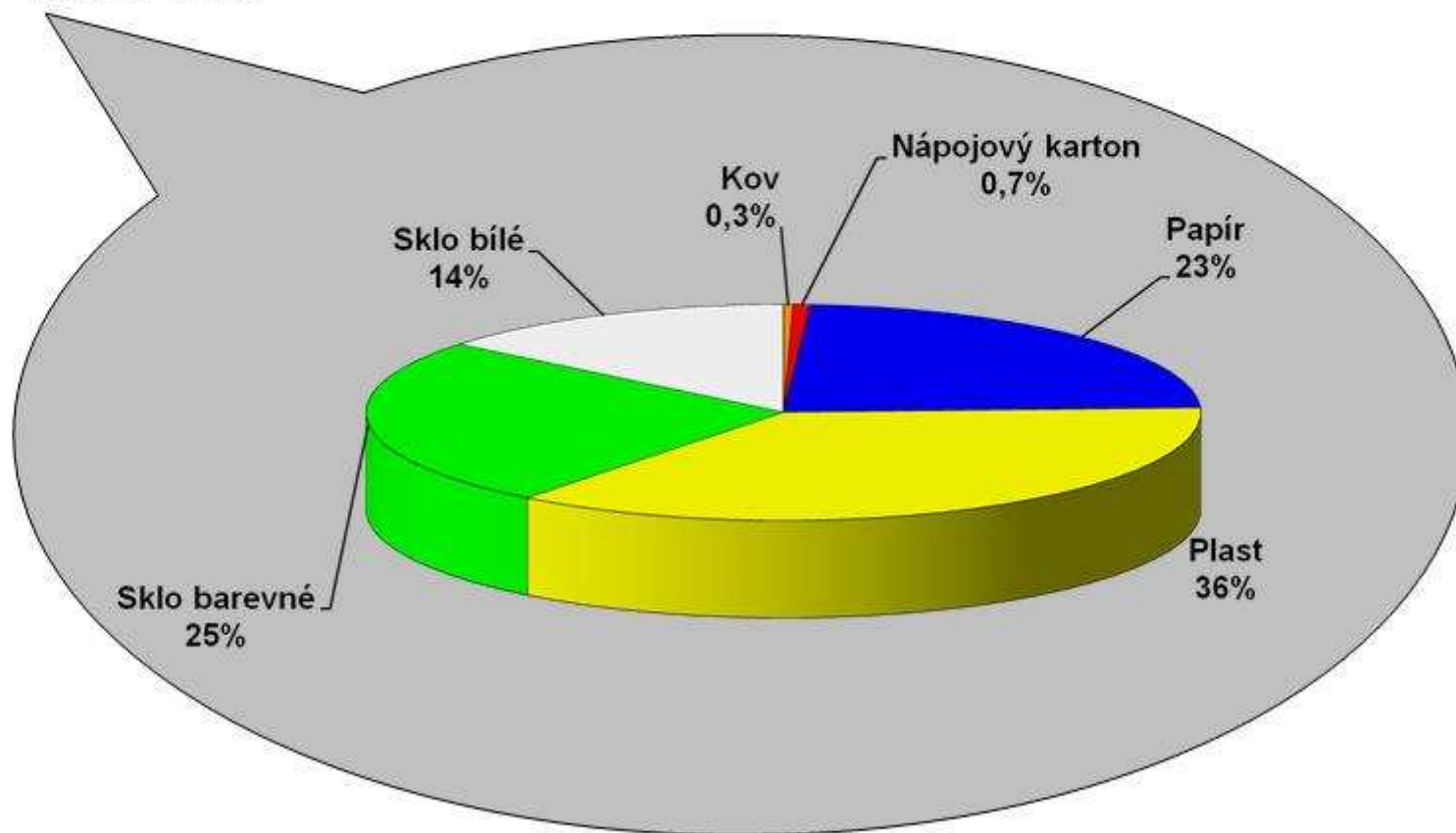
Vývoj sběrné sítě – od roku 2002 do současné doby (rok 2008) přibylo v kraji 7 950 kontejnerů na tříděný sběr, což představuje nárůst o více než o 59 %

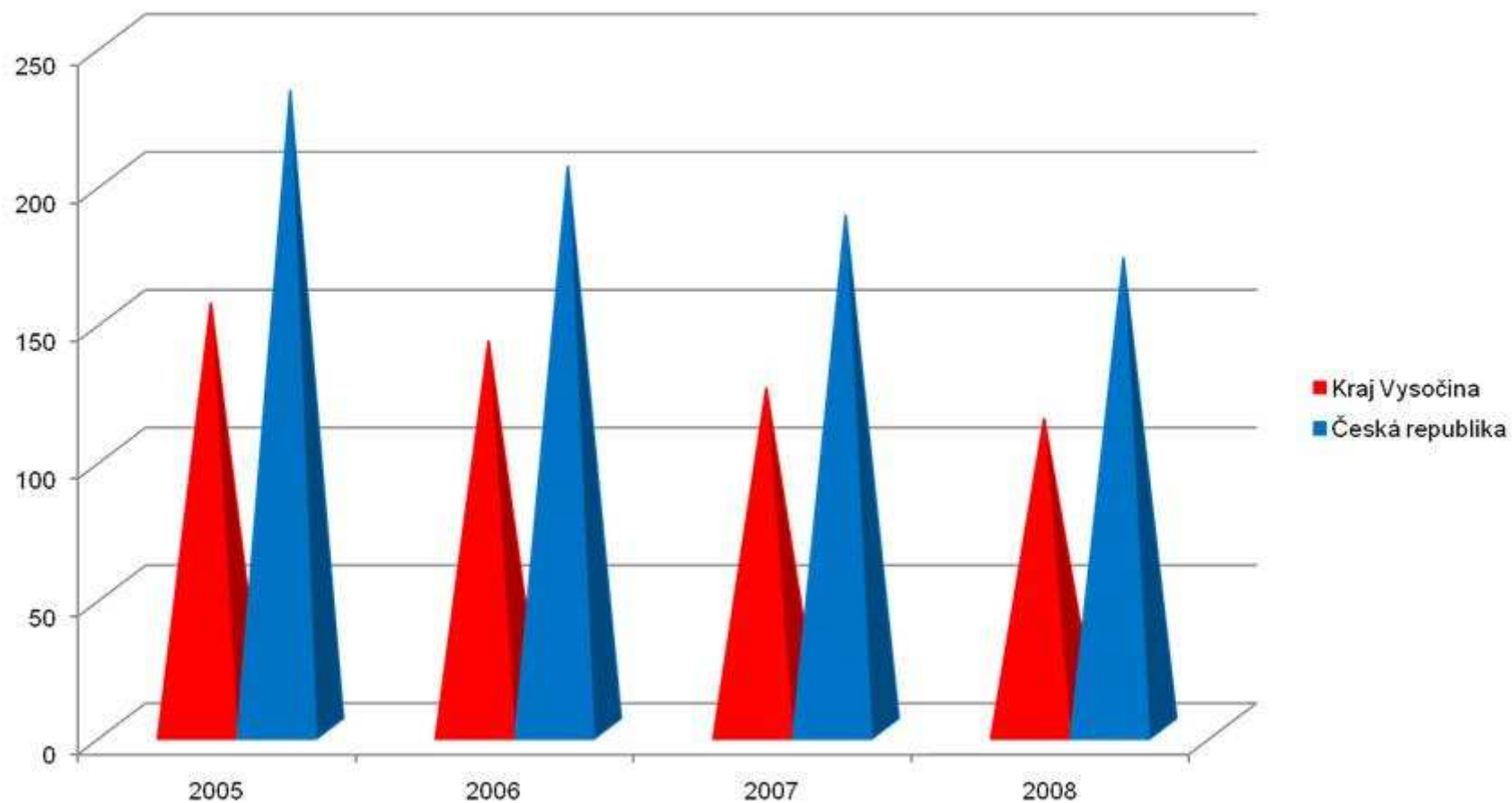

Skladba kontejnerů v kraji Vysočina v roce 2008

13,445 tis. ks

Vývoj počtu obyvatel připadajících na jedno sběrné místo

Děkuji za pozornost

Ing. Pavla Bendová
vedoucí oddělení technické ochrany životního prostředí
Krajský úřad kraje Vysočina
☎ 564602515 / 724650182
✉ bendova.p@kr-vysocina.cz